

Lathund för Rotaryprojektet "Klimatutmaningen"

Bakgrund

"Vi är den första generationen som känner av klimatförändringarna och den sista generationen som kan göra något åt den"

Barack Obama.

Världen befinner sig i en akut klimatkris, men än står möjlighetens fönster på glänt. Vi har möjlighet att vända utvecklingen, något som kräver en omställning av aldrig skådat slag. 2020 är året då utsläppskurvan måste vända neråt; utsläppen måste sedan halveras varje årtionde tills vi når nettonoll.

Det är alltså fruktansvärt bråttom och det är mot den bakgrunden som Rotaryprojektet "Klimatutmaningen" kan komma att spela en viktig roll. Med kärnvärden som tjänande, kamratskap och ledarskap har Rotary med sin klimatsatsning möjlighet att ta ansvar för sina medmänniskor och över generationsgränser. Rotary:s medlemmar har dessutom ofta goda nätverk och inflytande i lokala sammanhang, vilket gör att projektet kan få stor effekt. I kampen för att utrota polio så har Rotarys arbete varit helt avgörande. Nu är det dags att göra en lika heroisk insats för vår egen framtids skull, för oss själva, våra barn och barnbarn.

Syfte

Projektet syftar till att ge klubbens medlemmar

- en grundläggande förståelse för klimatläget och till varför det är viktigt att vi agerar
- förståelse för sitt eget klimatavtryck
- verktyg och motivation att minska sitt eget klimatavtryck

Projektet genomförs i positiv anda och ämnar att inspirera medlemmar till att agera.

Mål

Det övergripande målet med projektet är att halvera Rotaryklubbens klimatavtryck under ett års tid.

Upplägg

Projektet pågår under ett års tid, med utvärdering efter projektårets slut. Klubben bör utse en projektledare som ansvarar för hela processen. Rubrikerna nedan beskriver projektet steg för steg.

Inledande föreläsning

Övergripande genomgång om nuläge, varför projektet är viktigt att genomföra. Föreläsningen görs antingen av en insatt person i den egna klubben, en lokal profil som kan klimatfrågan tillsammans med en klubb-representant. Nyköping Öster kan bidra som bollplank inför föreläsningen.

Mäta klimatavtryck

Medlemmar i klubben får inledningsvis mäta sina klimatutsläpp med hjälp av en hemsida (www.klimatkalkylatorn.se) och sedan rapportera sina resultat till ansvarig projektledare. Projektledaren sammanställer resultatet och kommunicerar det till klubben; för att göra det hela lite mer lättbegripligt kan man prata i "jordklots-termer". I Nyköping Öster kunde vi t ex konstatera att vi levde som om vi hade fem jordklot (jämfört med medelsvensken, som ligger på 4,2.)

Skicka ut pressmeddelande

För att få uppmärksamhet kring projektet är ett pressmeddelande till lokal media en god idé efter det att klubben tagit reda på sitt klimatavtryck. Exempel på pressmeddelande finns som bilaga i slutet av lathunden ([på länken här.](#))

Föreläsningar

Vid fem tillfällen bjuds föredragshållare in till klubben för att inspirera och ge klubbens medlemmar verktyg för att kunna minska klimatpåverkan. Föreläsningarna ges utifrån de fem B:na; bilen (transporter,) biffen (mat,) butiken (konsumtion,) börsen (sparande och investeringar) och bostaden (energi mm.) Föreläsningarna anordnas i den ordning som passar bäst. Nedan följer idéer på föredragshållare och upplägg.

Butiken

Under den här föreläsningen är det viktigt att lyfta vilken effekt vår konsumtion har och vilka alternativ som finns. Själva huvudfokus kan man förslagsvis lägga på second hand eller delningsekonomi; på ett positivt och inspirerande sätt visa på alternativ till "ny-konsumtion". I Nyköping Öster bjöd vi in Anna Bergström, fd Centrumledare på Retuna, återbruksgallerian i Eskilstuna som rönt stor uppmärksamhet även internationellt. Sök gärna någon lokal profil som jobbar med återbruk, second hand, delning eller dylikt.

Bilen

Våra transporter gör ofta att våra klimatavtryck drar iväg, i Nyköping Öster var det i särklass den kategori där vi låg sämst till. Beroende på hur det ser ut i klubben och var man tror behovet är störst kan en transportföreläsning se ut på många olika sätt; vi valde att bjuda in en "tåg-inspiratör" i form av journalisten Per J Andersson (som skrivit böcker om tåg, figurerat i Sveriges Radio och skriver för tidskriften Vagabond.) Andra möjliga föreläsare (tågfokus) kan vara en lokal resebyrå som har kunskap om tågresor; en lokal bilhandlare som kan berätta och reda ut begrepp om elbilar, laddning osv. Föreläsningen skulle även kunna ges av en tjänsteperson från kommun/representant från lokal kollektivtrafik om man vill fokusera på den aspekten.

Bostaden

Föreläsningen om "Bostaden" handlar om hur vi klimatsäkrar vårt hem, det kan vara allt från att täta/byta fönster och dörrar till att se över elavtal, uppvärmning, installation av solceller etc. Ett säkert kort vad gäller föreläsare på det här området är kommunens energirådgivare; det är kunniga, oberoende tjänstepersoner som gärna vill komma ut och prata. Energirådgivare finns i alla kommuner i Sverige, de berättar gärna om sin verksamhet som till stor del innebär att göra hembesök och ge konkreta råd till privatpersoner.

Börsen

Om det finns medlemmar i klubben som representerar lokala banker kan det vara en god idé att börja med att fråga dem om föreläsningen som handlar om sparande och investeringar. I Nyköping Öster valde vi att lägga föredraget på två personer från klubben som representerade olika banker, så att fokus blev hållbart sparande/investeringar generellt och inte specifika fonder i en bank. Den här föreläsningen valde vi att lägga upp som ett samtal, där lite mer kritiska frågor kom från en moderator.

Biffen

Föreläsningen om maten kan ha sin utgångspunkt i det stora perspektivet (matens klimatpåverkan) för att sedan fokusera på något specifikt; förslagsvis antingen matsvinn eller vegetarisk kost (då lyfta det på ett positivt och inspirerande sätt.) I Nyköping Öster valde vi att bjuda in Fredrik Kämpenberg som vunnit utmärkelsen "Årets vegokock 2019", han fick ansvara för lunchen och blev sedan intervjuad istället för att hålla ett eget föredrag.

Här kan man leta efter en lokal kock som är duktig på vegetarisk matlagning eller om man vill fokusera på matsvinn, leta efter en representant från ett intressant matsvinnprojekt.

Mäta klimatavtryck

Medlemmar i klubben får återigen mäta sina klimatutsläpp med hjälp av en hemsida (www.klimatkalkylatorn.se) och sedan rapportera sina resultat till ansvarig projektledare. En sammanställning görs och projektledaren räknar ut hur mycket klubben minskat sitt klimatavtryck under året.

Utvärdering och avslut

En summering av projektet görs under ett sista möte. Förutom att lyfta klubbens resultat och rapportera hur mycket man lyckats minska det gemensamma klimatavtrycket, så är rekommendationen att göra avslutningen till en dialog. Viktigt att lyfta tankar från året och fånga upp alla åtgärder som medlemmar vidtagit som inte återspeglas i klimatkalkylen.

Pressmeddelande

Efter avslutat projekt kan ett summerande pressmeddelande med fördel skickas ut till lokalmedia med resultat från projektet. I pressmeddelandet lyfts några citat från medlemmar, samt tankar kring vilken effekt satsningen fått och hur man nu går vidare.

Exempel på mejl med instruktion för invägning (efter inledningsföreläsning)

Hej!

Tack för innerligt lyssnande, fullt fokus och bra frågor förra veckan när vi presenterade Klimatutmaningen. Det känns spännande och stort att sätta tänderna i det här tillsammans med er. Bifogar bilderna från min presentation, för den som vill gå tillbaka och kika. Där ser ni också planerat upplägg för projektet.

Så här går det till:

1. Du kommer få ett separat mejl med inbjudan till vår grupp på www.klimatkalkylatorn.se. Gå in via länken i mejlet, scrolla ner på landningssidan och fyll i dina svar.
2. För att vara säkra på att alla svar registreras så får du sedan fylla i formuläret [på länken här](#). (Om du råkat trycka bort sidan med din översikt så går du bara in i menyn och väljer "mitt senaste test", scrolla nästan längst ned på sidan så står dina resultat där.)

Om du vill vara anonym när du svarar så är det ok, hitta på ett namn som du själv kommer ihåg bara.

Verktyg för att kunna ro utmaningen i land kommer vi få i vår, då kommer vi titta på de "5 B;na" - Biffen, Bostaden, Bilen, Butiken och Börsen.

Tack för att ni antar utmaningen! Våra insatser kommer göra skillnad och gör vi ett bra jobb så är jag säker på att vi får med oss fler klubbar!

Nu kör vi!

Glada hälsningar

NN

Exempel på uppföljningsmejl efter genomförda föreläsningar och inför slutinvägning

-----
Bästa Rotaryvänner!

Stort tack för engagemang, intresse och deltagande i vårt gemensamma projekt "Klimatutmaningen - Nyköping Öster halverar" under 2019. Vårt projekt har redan skapat ringar på vattnet och inspirerat fler klubbar både i och utanför vårt distrikt, bara det är ett stort steg! Nu är det dags för vår klubb att knyta ihop säcken genom att återigen mäta och rapportera våra klimatavtryck. (Även om du inte rapporterade sist, så uppmuntrar vi dig att göra det nu!)

Steg för steg:

1. Gå in på www.klimatkalkylatorn.se för att göra din beräkning. (Om du har ett konto sedan förra gången så kan du bara klicka på "logga in" högst upp i högra hörnet, klicka på meny högst upp i högra hörnet och "Gör testet igen". Om du inte har ett konto kan du bara klicka på pilen längst ner på sidan och svara på frågorna)
2. Rapportera dina svar i formuläret på [länken här](#), så samlar vi klubbens resultat för sammanställning

I februari kommer vi summera projektet på ett lunchmöte och även plocka upp sådant som vi inte kommer se i våra mätningar, förändringar vi gjort som inte Klimatkalkylatorn plockar upp.

Det vore toppen om ni kunde fylla i Klimatkalkylator och rapportera era resultat så snart som möjligt, men helst senast den 13 januari.

Tack återigen och bra jobbat i år!

NN

Exempel på pressmeddelande inför projektstart

----- Kan rotaryklubben halvera sina utsläpp på ett år?

Under 2019 har Nyköping Öster Rotaryklubb antagit utmaningen att halvera sina klimatutsläpp. I Sverige lever vi som om vi hade 4.2 jordklot, nu vill Rotaryklubben visa att det är möjligt att göra skillnad som individ och förening. Förhoppningen är att inspirera fler att ta efter.

Det var strax efter årsskiftet som Rotaryklubben sjösatte projektet "Nyköping Öster halverar." Med kärnvärden som ledarskap och kamratskap vill klubben med sin klimatsatsning ta ansvar för sina medmänniskor och över generationsgränser. Tanken är också att utmana andra föreningar och klubbar och visa på ett konkret sätt att göra skillnad.

- Rotary är ett nätverk för driftiga personer inom olika yrkeskategorier, med stora kontaktytor och möjligheter att påverka. Larmrapporterna om vårt klimat duggar tätt nu och vi ser hur redan etablerade nätverk som vårt eget kan göra stor skillnad, även om vårt fokus i vanliga fall inte är miljö och klimat, säger Birgit Båvner, president i Nyköping Öster Rotaryklubb.

Medlemmar i klubben fick under januari mäta sina klimatutsläpp med hjälp av en hemsida (www.klimatkalkylatorn.se) och sedan rapportera sina resultat. Efter att ha gjort testet vittnar många om att det var lite av en chock att se resultatet, både sitt eget och klubbens gemensamma. Om alla levde som i Rotaryklubben skulle vi behöva fem jordklot.

- Transporter är det område vi verkligen måste jobba med, säger klubbmedlemmen Torkel Pettersson, som är medlem i klubben. Även om det var en chock att se hur vi ligger till, så vet vi nu vilka områden vi måste jobba med för att minska vår påverkan, det känns lättare då.

Vid fem tillfällen under vår och höst kommer olika föredragshållare att prata om och ge verktyg för att kunna minska klimatpåverkan inom fem områden; transporter, mat, konsumtion, sparande och investeringar och bostaden ("de fem B:na" bilen, biffen, butiken, börsen och bostaden.) Först ut är Anna Bergström, centrumledare från ReTuna, världens första återbruksgalleria.

- Det känns fantastiskt att vi kommit igång med utmaningen, säger projektledare Karin Sundby. Det har redan nu lett till många diskussioner vid våra lunchmöten och en känsla av att vi tillsammans gör något betydelsefullt. Rotary är ett oerhört starkt nätverk för att driva på en förändring.

I december kommer projektet utvärderas och klubbens medlemmar får återigen mäta och rapportera sina klimatavtryck. Det blir ett spännande år och Rotaryklubben hoppas kunna inspirera många under resans gång.

Projektet "Rotary Klimatutmaningen". Ansvarig projektledare: Karin Sundby, Nyköping Öster Rotaryklubb. Telefon: 076-947 02 88, e-post: karin@ideando.se

Rotary är en politiskt och religiöst obundet världsomfattande nätverk som gör humanitära insatser. Rotary har 1,2 miljoner medlemmar är fördelade på över 35 000 klubbar runt om i världen. Till Sverige kom Rotary 1926 då Stockholms Rotaryklubb bildades. Det finns idag 25.000 medlemmar i landet fördelade i lite över 500 rotaryklubbar.

Rotarys kärnvärden är tjänande, kamratskap, mångfald, integritet och ledarskap.